

Коли ми говоримо *шестикрилий серафим* або *херувимський спів*, чи завжди розуміємо, про що йдеться, звідки походять ці усталені вислови? Та й що взагалі означають слова *серафим*, *херувим*?

З довідкових релігійних та релігієзнавчих видань дізнаємося, що насамперед *херувими* та *серафими* — це назви ангелів. Вони зафіксовані у Книзі книг, функціонують у канонічних молитовних текстах. Особливість полягає в тому, що це ангели верховні, їм у трактаті візантійського богослова Діонісія Аеропагіта (5-6 вв.) «Про небесну ієрархію» відведено місце найбільш наближених до Бога.

Узагальнено *серафими* трактуються як найвищі духовні істоти, які оточують престол Господа, виконують його повеління і невинно співають йому величальні пісні. Зображаються за людською подобою, але з шістьма крилами — звідси й згаданий вислів *шестикрилий серафим*.

Херувими — теж особливий вищий чин у небесній ієрархії. Вони займають друге місце у ряду дев'яти чинів ангельських. Поряд із серафимами вони є «найбільш наближеними до Бога розумними силами, обдаровані від Бога особливими досконалостями і мають своє особливе служіння ... У них повнота життя і вище відображення слави Божої» (Библейская энциклопедия, 1891). За загальним переконанням, херувими теж мають людську подобу, що відповідає усім вимогам ідеальної. Звідси й популярне переносне значення демінутивної форми *херувимчик* — «дівчина або хлопець (дитина), які наділені вродою». Можна припустити, що в цьому разі на сему «приємна зовнішність», нашаровується також сема «безгрішність, незлобивість» (пор. *ангелятко*).

Сучасні тлумачні словники, які уже відбивають входження релігійної та релігієзнавчої лексики до активного фонду української літературної мови, фіксують також слово *херувимська* і зазначають, що це субстантивована назва церковної пісні, яка є обов'язковою частиною літургії й отримала назву від початкових слів «Ми, *херувимів* тайно являючи...».

Звичайно, розглянуті слова належать до пласту специфічної лексики, якою свідомо послуговуються лише зацікавлені люди. Але знати їх значення не завадить нікому.

Галина Сюта